

יום הכפורים תש"ע הבעל"ט

1 רמב"ם יד החזקה - הלכות תשובה פרק א:ד

שיחטא, וכן יה"כ שהוא יום כפרה וסליחה גורם החטא ודבר זה אין ראוי כלל, כי התשובה מכפרת על האדם כאשר התשובה עצמה בלא חטא, וכן יה"כ כאשר יום זה אליו יום כפרה וסליחת עון, לא כאשר התשובה היא עצם החטא (כלל הדבר כאשר יש בו החטא) ויה"כ הוא סלוק חטא לא שיהיה יום הכפורים הבאת חטא.

אף על פי שהתשובה מכפרת על הכל ועצמו של יום הכפורים מכפר

2 תלמוד בבלי מסכת יומא דף פה:

האומר אחטא ואשוב אחטא ואשוב אין מספיקין בידו לעשות תשובה אחטא ויום הכפורים מכפר אין יום הכפורים מכפר.

3 שם דף פו.

האומר אחטא ואשוב אחטא ואשוב: למה לי למימר אחטא ואשוב אחטא ואשוב תרי זימני כדרב הונא אמר רב דאמר רב הונא אמר רב כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה הותרה לו הותרה לו סלקא דעתך אלא נעשית לו כהיתר: אחטא ויום הכפורים מכפר אין יום הכפורים מכפר: לימא מתניתין דלא כרבי דתניא רבי אומר על כל עבירות שבתורה בין עשה תשובה בין לא עשה תשובה יום הכפורים מכפר אפילו תימא רבי אגב שאני:

4 רש"י שם

לימא דלא כרבי - דאמר לעיל אפילו לא עשה תשובה מכפר: אגב שאני - מאחר שעליו הוא סומך לחטוא אינו מכפר:

5 רמב"ם יד החזקה - הלכות תשובה פרק ז:א

ארבעה ועשרים דברים מעכבין את התשובה ארבעה מהן עון גדול והעושה אחד מהן אין הקב"ה מספיק בידו לעשות תשובה לפי גודל חטאו ואלו הן... והאומר אחטא ואשוב ובכלל זה האומר אחטא ויום הכפורים מכפר:

6 רמב"ם פירוש המשניות - מסכת יומא פרק ח משנה ט

האומר אחטא ואשוב אחטא ואשוב כו' - האומר אחטא ויום הכפורים מכפר, אין יום הכיפורים מכפר כמו אמרם אין מספיקין בידו לעשות תשובה, ולפיכך לא יעזרהו השם שיעשה בצום כיפור מה שראוי לו לעשות כדי שיתכפר לו עונותיו באותו היום, ושעיר המשתלח אינו מכפר עבירות שבין אדם לחבירו:

7 תוי"ט על מסכת יומא פרק ח משנה ט

אין יה"כ מכפר - כמו אמרם אין מספיקין בידו לעשות תשובה. ולפיכך לא יעזרהו השם שיעשה בצום כיפור מה שראוי לו לעשות כדי שיכפרו לו עונותיו באותו היום.

8 חיבור התשובה להמאירי אג"ד ה' והר"ם ז"ל

...והוא שאפשר קרוב על זאת המחשבה וכמעט שהוא מוכרח להשתקע בענינו הרע עד שיהיה ברחוק וכמעט קרוב לנמנע שיוכל עוד לסור מן המדה ההיא... והטעם בזה לדעתי שזה הענין מעכב את התשובה מצד שהוא משתקע כל כך ומטביע עצמו במצולות העברות עד שלא יוכל לסור מהן

8 ספר נתיבות עולם ב - נתיב התשובה - פרק ח

ודבר זה כי איך תהיה התשובה לחטא הזה כי התשובה עצמה גורם

9 ספר שם משמואל פרשת קרח - שנת תרע"ד

ברש"י ראה שלשלת גדולה יוצאה הימנו שמואל וכו' אמר בשבילו אני נמלט וכ"ד משמרות וכו'. ויש להבין הלא ברא מזכה אבא, ולמה לא הועילה לו זכותם. ונראה שהוא כטעם (יומא פ"ח ע"ב) אחטא ויום הכפורים מכפר אין יוה"כ מכפר, מפני שיוה"כ ה' סיבה לחטאו שאלמלא יוה"כ לא חטא, ע"כ אינו מכפר. וכן נמי היתה כאן השלשלת הגדולה היוצאה ממנו היתה סיבה לחטא, ואלמלא הם ה' מתירא. ומכאן דהא דאין יוה"כ מכפר היינו שאלמלא יוה"כ לא חטא, אבל מי שגברה עליו תאוותו שאפ"ל בלעדי ידיעתו שיוה"כ מכפר נמי לא עצר כח לעמוד על נפשו, שוב אין ידיעתו שיוה"כ תכפר מעכבת הכפרה:

10 ספר שם משמואל פרשת מקץ - חנוכה - ליל ח'

בחנוכה יש שתי מצוות, נרות, הלל והודאה. והגיד כ"ק אבי אדומ"ר זצלה"ה כי אור הנר הוא בעין, והלל והודאה הם בפה, והוא לעומת חם שפגם בעין ובפה, וירא ויגד, ושם ויפת שתיקנו שתיקו ויכסו את ערות אביהם שלא יתפרסם הוא היפוך ויגד, וערות אביהם לא ראו הוא היפוך וירא, ובשביל זה ה' ליונים הבאים מיפת כח בפה ועין שה' בהם מעט קדושה, וכשגברו בית חשמונאי ונצחום ולקחו מהם מעלתם זו, תיקנו כנגדם נר חנוכה לעומת העין, והלל והודאה לעומת הפה, ודפח"ח. ויש להסביר הדברים עפ"י דאיתא בספר עשרה מאמרות ויגד לשני אחיו בחוץ, חוץ הוא מקום החיצונים חוץ מגבול הקדושה והיינו שהמשיך קדושה לחיצונים, עכ"ל. ונראה דזוהי כוונת המדרש (ב"ר פ' ל"ו) אמר להון ואגיד להון, היינו שלשון הגדה היא המשכה כבש"ס שבת (פ"ז): דברים שמושכין לבו של אדם כאגדה. וע"כ כשתיקנו שם ויפת נמשכה הקדושה אליהם ולא לחוץ. אך היונים שהשתמשו בזה לרע, זה עצמו ה' מפלתם, וכעין שאמרו ז"ל (יומא פ"ה ע"ב) אחטא ואשוב אין מספיקין וכו' ומשום דהתשובה הביאתו לחטא שאלמלא התשובה לא ה' סומך לבו לחטא ע"כ שוב אין התשובה מועילה לו, כן הדבר בנ"ד שמאחר שהקדושה שנמשכה אליהם היא הביאתם למרוד עליהם ונצחום, ונתוספה הקדושה על ישראל.

11 ספר תקנת השבין - אות י

האומר אחטא ואשוב אין מספיקין וכו' ולא דיברו חכמים בשופטני שוטים ורשעים החוטאים למלאות תאות יצרם וידמו שישובו אחר שימלאו תאותם דזה שטות גדול כי אם בתחילת כניסת היצר ללב לא יוכל לנצחו עד שנעשה איש ובעל הבית וחטא בפועל איך יחכה אחר כך לנצחו, אבל הכוונה על הטועים החושבים לחטוא כדי לשוב אחר כך להגיע למדרגת בעלי תשובה, וגם זה בהסתת היצר הרע למי שלא יוכל להסיתו לחטא גמור לעבור על רצון ה' יתברך מסיתו שזוהו כמו עבירה לשמה, והגם דלשעה זה חטא ומרי גדול הטועים הללו הבוטחים בנפשם לשוב אחר כך יחשבו בטעותם שזה כעין עבירה לשמה, ועל זה העידו חכמים דאין מספיקין בידו כי באמת זה החוטא לכתחילה על מנת לשוב אין החטא נחשב בעיניו לכלום ואיך יזכה לתשובה הגמורה שהוא ההתמרמרות והחרטה הגמורה בלב על מה שעשה